

AYASOFYA-İ KEBİR CAMİ-İ ŞERİFİ

AYASOFYA İSMİ

- Ayasofya kelime anlamı ile “Kutsal Bilgelik” anlamına gelir. Grekçe Aya ve Sofya, eski adıyla Kutsal Bilgelik Kilisesi ve bir dönem Ayasofya Müzesi, günümüzdeki resmi adı ile ise Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi (Büyük Ayasofya Camii) olarak anılmaktadır.

AYASOFYA TARİHİ

Ayasofya aynı yere üç kez inşa edilmiş bir eserdir. Günümüzdeki Ayasofya “Üçüncü Ayasofya” olarak bilinmektedir. Ayasofya’nın ilk inşaatı Hristiyanlığı Roma İmparatorluğu’nun resmi dini olarak kabul eden I. Konstantin döneminde başlatılmıştır. İstanbul’un yedi tepesinden birincisi üzerinde ahşap çatılı bir bazilika olarak inşa edilen ve o dönemde ‘Büyük Kilise’ ismiyle anılan bu yapının açılışı, 360 yılında II. Konstantin döneminde gerçekleşmiştir.

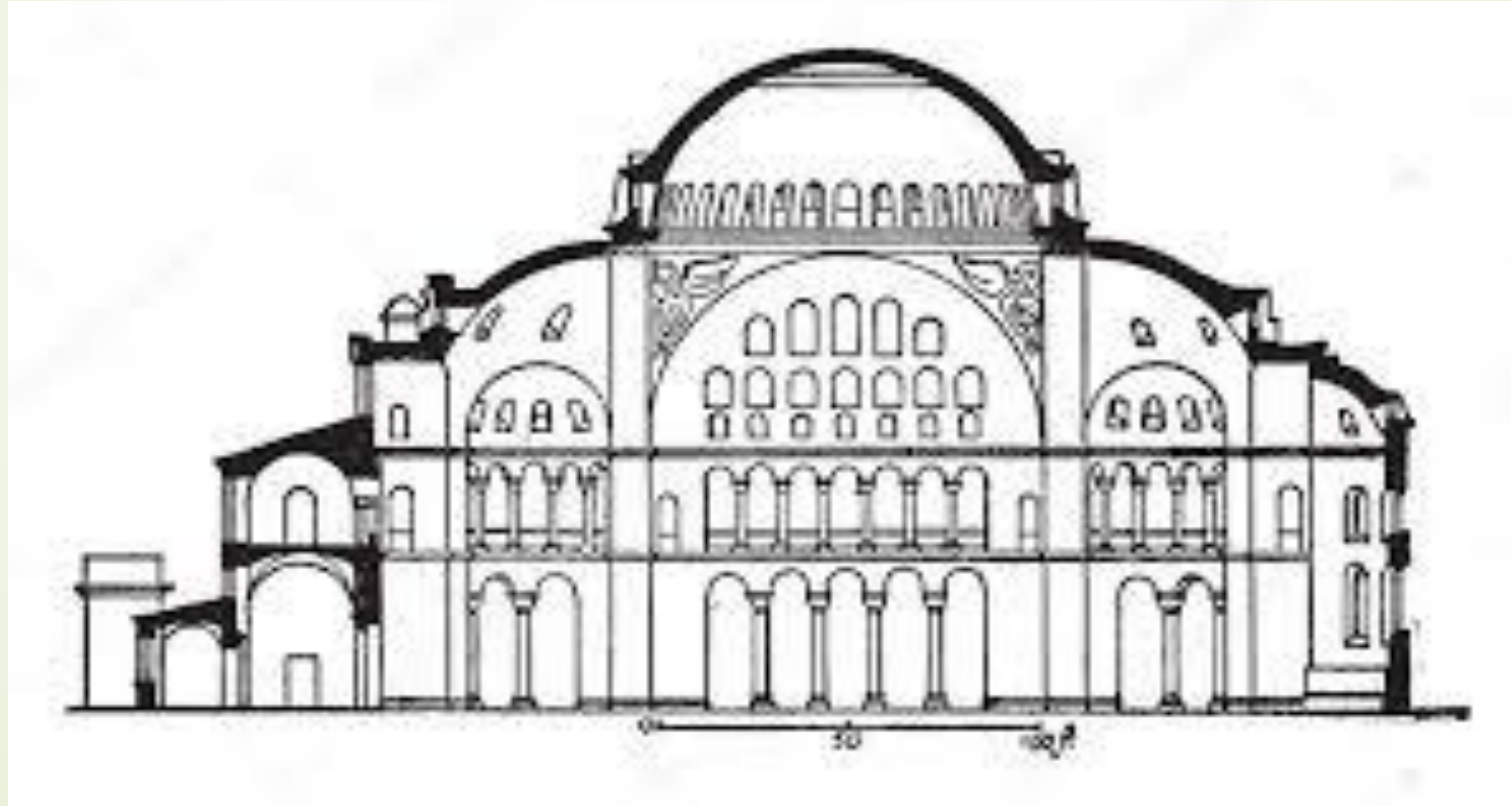

AYASOFYA YAPIMI

- 6. yüzyılın ünlü mimarlarından Milet'li İsidoros ve Tralles'li Anthemius'un yönettiği Ayasofya'nın yapımında 10.000 işçinin çalıştığı ve Jüstinyen'in bu iş için servet harcadığı belirtilir. Ayasofya'nın bir özelliğide sütun kapı ve taşların binadan daha eski yapı ve tapınaklardan getirilmiş olmasıdır.

Yapının görkemli kapıları meşe ağacından yapılmadır ve Bizans döneminin izlerini hala taşımaktadır. Tunç kapı ise Tarsus'daki Hellenistik bir tapınaktan bu yapıya özel olarak getirtilmiştir ve Ayasofya'nın en görkemli kapısıdır. Batı bölümünde dokuz farklı kapı ile mekânın asıl girişine girilmektedir. Ortada yer alan üç kapı imparatorun girişine ayrılmış olduğu için bu kapılara "2 İmparator Kapısı" adı verilmiştir. kapının üstünde, ortada kucağında çocuk İsa'yı tutan Meryem tahtta oturur biçimde betimlenmiştir.

BİZANS DÖNEMİ AYASOFYA KESİTİ

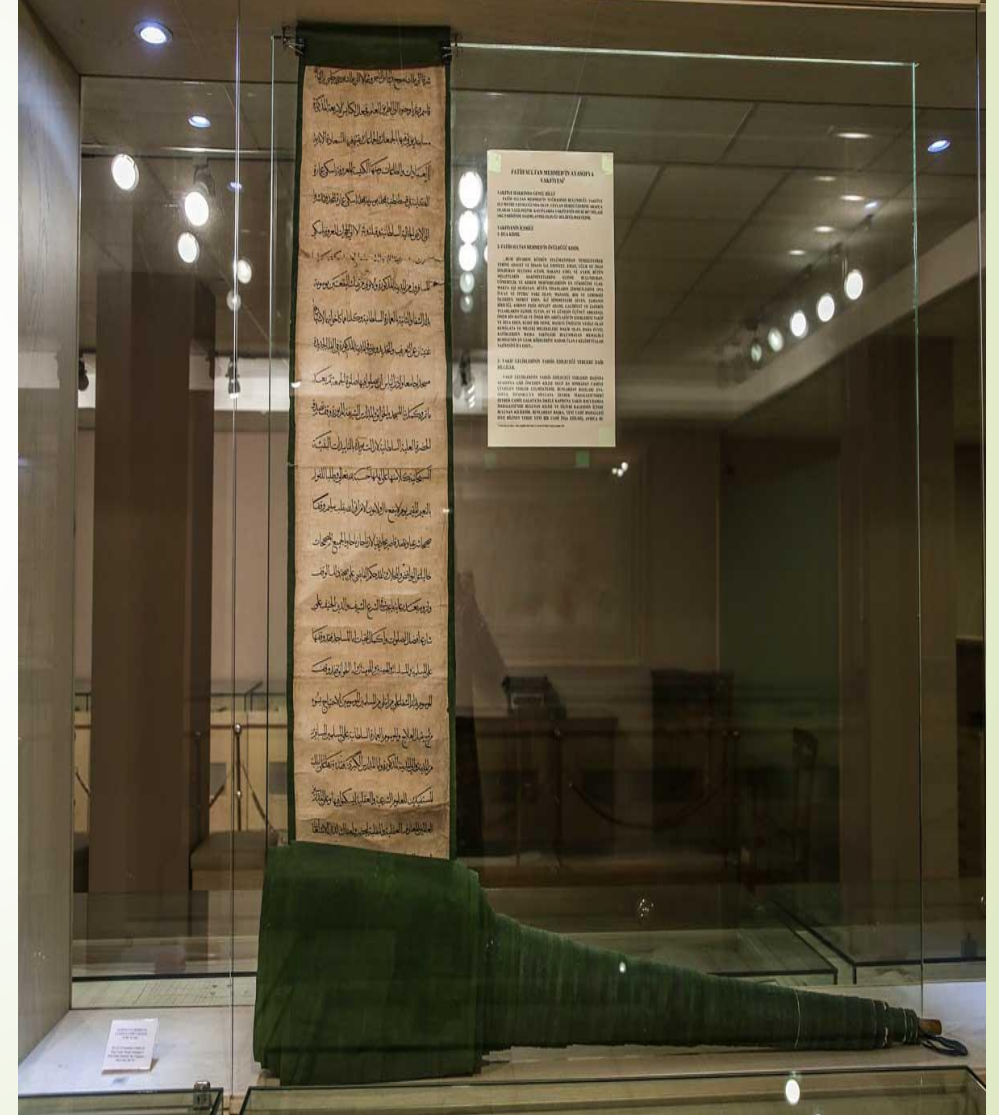

2. VE 3. AYASOFYA DÖNEMİ

- İlk kilisenin yıkılmasından sonra İmparator 2. Theodosius bugünkü Ayasofya'nın bulunduğu yere yeni bir kilise yapılması emrini vermiştir. Yapımı 10 Ekim 415 te bitmiştir. Bir isyan sonucu 532 de yakılıp yıkılmıştır.
- Sonraki depremlerde yine zarar görmüştür. 4. Haçlı seferlerinde de Venedik ordusundaki komutasındaki Haçlılar tarafından İstanbul ele geçirilince Ayasofya yağmalanmıştır.

3. AYASOFYA DÖNEMİ (OSMANLI DÖNEMİ)

- 1453 yılında Osmanlı Devleti padişahı II. Mehmet şehri fethettiğinde tam 916 yıl boyunca kilise olarak kullanılan bu mabed şehrin fethinin sembolü olarak camiye çevrildi. İstanbul'u fethettikten sonra Fatih ünvanı alan Sultan Mehmet, kendisine ganimet payı olarak sadece Ayasofya'nın mülkiyetini aldı. Ayasofya'nın kuzeyine, Fatih Dönemi'nde bir medrese yaptırılmıştır. Fatih Sultan Mehmed Han, Ayasofya'da kılınan ilk namazla birlikte camiye vakfetmiş, "Fatih Külliyesi ve Ayasofya-i Kebir Vakfı"nı kurmuş, Ayasofya'nın ilelebet muhafazasını vasiyet etmiş ve cami hüviyetinin devamlılığını şart koşmuştur.

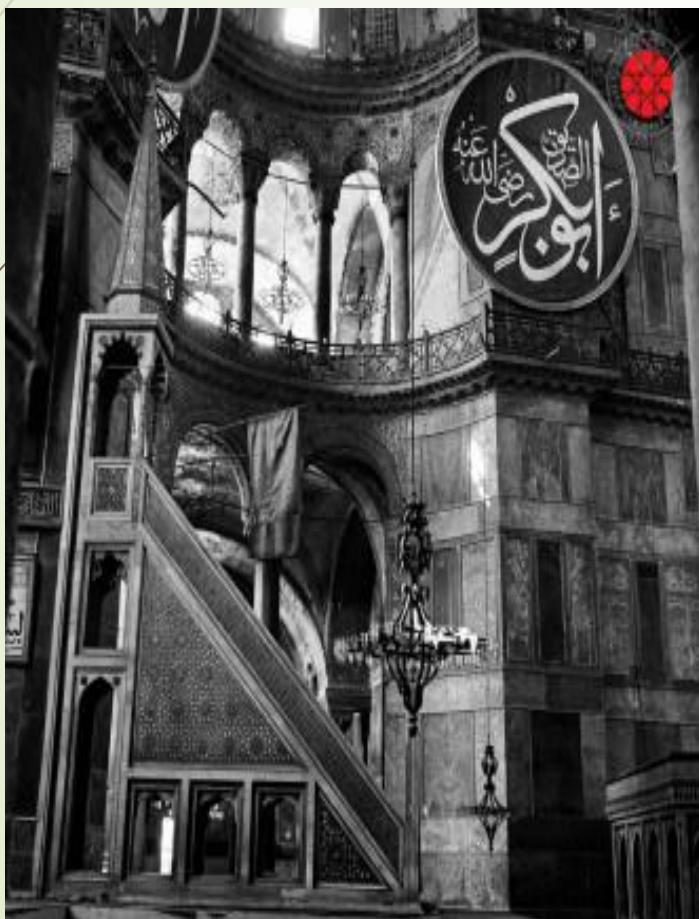

AYASOFYA CAMİİ

AYASOFYA CAMİİ

- Sultan Abdülmecid tarafından tamir edilen Ayasofya'nın hatıra madalyasının ön ve arka yüzü (İstanbul Arkeoloji Müzesi Sikkeler Bölümü)

Fetihle birlikte camiye dönüştürülen ve 481 yıl cami olarak hizmet veren Ayasofya, 1930'lu yıllarda restorasyon çalışmalarının başlamasıyla halka kapatılmıştır. Ardından, 24 Kasım 1934 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararıyla müzeye dönüştürülmüştür. Danıştay, 10 Temmuz 2020 tarihinde söz konusu Bakanlar Kurulu kararını iptal etmiştir. Hemen ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzası ile yayımlanan 2729 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Ayasofya yeniden ibadete açılmıştır.

Karar Sayısı: 2729
CUMHURBAŞKANI KARARI

İstanbul İli, Fatih İlçesinde bulunan Ayasofya Camiinin müzeye çevrilmesi hakkındaki 24/11/1934 tarihli ve 2/1589 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, Danıştay Onuncu Dairesinin 2/7/2020 tarihli ve E:2016/16015, K:2020/2595 sayılı Kararı ile iptal edildiğinden, Ayasofya Camiinin yönetiminin 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 35 inci maddesi gereğince Diyanet İşleri Başkanlığına devredilerek ibadete açılmasına karar verilmiştir.

Recep Tayyip ERDOĞAN | CUMHURBAŞKANI

AYASOFYA'YA GİRİŞ

MOZAIK
MURAKKAZI
Siz de bu mozaik
Arşivde bulabilirsiniz
80. yüzyıl

- İstanbul'un fethinden sonra camiye çevrilen Ayasofya'nın mihrabı

- Fatih Sultan Mehmed Han'ın bahse konu vakıf senedinde yer alan bedduasının bir kısmı:
- "Eğer bu hayır müesseseleri yıkılacak olursa, ikinci defa, üçüncü defa ila ahir yeniden inşa oluna... Bütün bu şerh ve ta'vin eylediğim şeyler, tesbit edilen şekilde ve vakfiyede yazılı haliyle VAKIF olmuştur; şartları değiştirilemez; kanunları tağyir edilemez; asılları maksatları dışında bir başka hale çevrilemez; tesbit edilen kuralları ve kaideleri eksiltilemez; vakfa herhangi bir şekilde müdahale Allâh'ın diğer haramları gibi haramdır.